

Het sociaal mentoraat als vorm van contact tussen sterk en zwak

Vasco Lub

Bureau voor Sociale Argumentatie

Het fenomeen mentoring

- Overgewaaid uit de Verenigde Staten
- Geslaagde burger als mentor voor achterblijver
- Als fenomeen in opkomst in Nederland
- Letterlijk bovenaan de sociale agenda

Bestaand onderzoek in vogelvlucht

- Effectonderzoek bescheiden positief
- Begunstigende factoren mentorcontact moeilijk identificeerbaar
- Mentoring aanvulling op ouderzorg en professionele interventies
- Mentoring géén symbolische relatie
- ‘Natuurlijke’ mentors genieten de voorkeur

Sociaal mentoraten en de sociale lift

- Draagt mentoring bij aan sociale verheffing van jongeren die achterblijven?
- De mentor als *directe* helper (overdracht sociaal en cultureel kapitaal?)
- De professional als *indirecte* helper

Methode van onderzoek

- Kwalitatief
 - open interviews 16 mentorkoppels
 - Interviews met professionals (matchmakers, casemedewerkers, projectleiders)
- Literatuuranalyse

Onderzochte projecten

- Goal! Amsterdam
- Giving Back
- Big Brother Big Sister Rotterdam
- Wegwijs in Nederland Den Haag

Kenmerken mentorkoppels

- Grote verschillen in leeftijd, klasse, etniciteit en leefstijl
- In mentoring staat klasse-overbruggend contact vaak gelijk aan interetnisch contact
- Relatie heeft vriendschappelijk maar autonoom karakter
- Mentor: spanningsveld tussen sturende en vrijblijvende houding

Overzicht geïnterviewde mentorkoppels

Project	Loop-tijd	Mentee			Mentor			
		etniciteit	gesl.	leef-tijd	etniciteit	gesl.	leef-tijd	beroepsprofiel
Goal!	2 jaar	Nederlands	man	19	Nederlands	vrouw	34	student spirituele therapie
		Antilliaans	man	19	Nederlands	man	41	zelfstandig adviseur
	7 mnd.	Nederlands	vrouw	22	Nederlands	vrouw	53	controller
	3 mnd.	Turks	vrouw	18	Nederlands	vrouw	52	directrice architectenbureau
		Ghanees	vrouw	18	Nederlands	vrouw	30	architecte
	1 jaar	Turks	man	16	Nederlands	man	49	tekstschrijver/trainer
	8 mnd.	Chinees	vrouw	22	Nederlands	vrouw	54	voormalig journalist
	2 jaar	Marokkaans	man	23	Indonesisch	man	45	voormalig militair
	3 mnd.	Surinaams	vrouw	20	Nederlands	vrouw	35	human resourcemedewerker
	1 jaar	Surinaams	man	19	Nederlands	man	58	adviseur
Giving Back	1 jaar	Afghaans	man	18	Nederlands	man	43	human resource manager
		Eritrea	man	18	Nederlands	man	33	relatiemanager bank
Wegwijs in NL	3 mnd.	Sri Lanka	vrouw	25	Nederlands	vrouw	36	medewerker ambassade
		Afghaans	vrouw	30	Nederlands	vrouw	34	geograaf
BBBSR	1 jaar	Marokkaans	man	14	Nederlands	vrouw	32	jurist
	2 jaar	Nederlands	man	13	Nederlands	man	43	huisarts
Eigen initiatief	6 mnd.	Marokkaans	vrouw	16	Nederlands	man	47	beleidsambtenaar

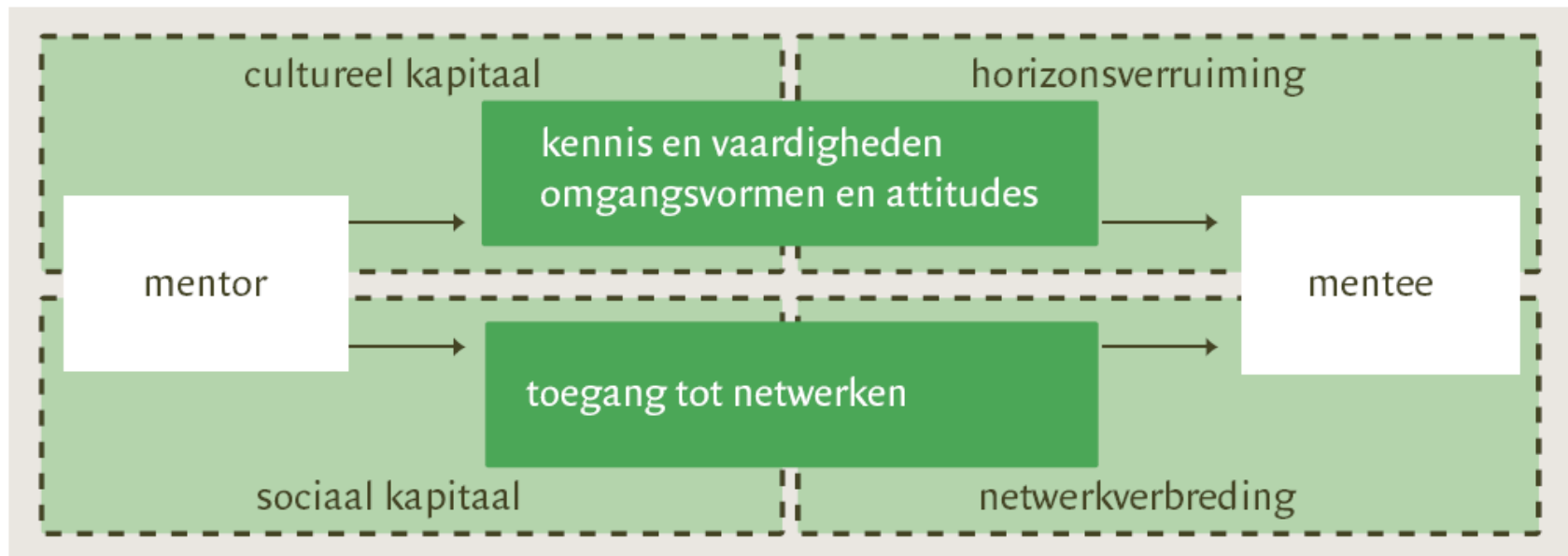
Mentorkoppels in beeld

De mentor als directe helper

- Overdracht cultureel kapitaal:
 - mentor maakt stille codes expliciet, horizonsverbreding
- Overdracht sociaal kapitaal:
 - Introductie in nieuwe netwerken, aanreiken van hulpbronnen
- Versterking zelfvertrouwen, conflicthantering, opleiding, werk

Toerusting in de mentorrelatie

De professional als indirecte helper (1)

- Zorgt voor selectie, matching, begeleiding en supervisie
- Zorgt ervoor dat directe helper (mentor) optimaal kan presteren
- Zorgvuldige matching vrijwilliger/jongere kan geluksfactor verkleinen, maar niet wegnemen

De professional als indirecte helper (2)

Praktijk is weerbarstig:

- Professional niet altijd aanwezig
- Training sluit niet altijd aan bij praktijksituatie
- Begeleiding soms te vrijblijvend en gemakzuchtig opgezet

Conclusies

- Sociaal mentoraat belangrijke aanvulling op activiteiten aanbod scholen en buurtwerk gericht op klasse-overbruggende contacten
- Kracht schuilt in het individuele contact
- Geen mirakels, wel series van kleine overwinningen
- Mentoraten bieden podium aan verschillende typen middengroepen
- De juiste professionaliteit en de juiste regie zijn vereist

Recente inzichten

- Grotere sociale afstand gunstige uitwerking
- Vrijwilligersmotivatie mentor doet er toe
- Actieve mentorstijl cruciaal
- Effect groter naarmate contact verduurzaamt
- ‘Mislukte’ mentorrelatie kan psychologische schade veroorzaken
- Gedegen professionele ondersteuning kan niet genoeg worden benadrukt

Voor vragen en literatuurtips over
mentoring:

v.lub@socialeargumentatie.nl